

ผลของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัย ด้วยกิจกรรม กิน กอด เล่น เล่า ต่อความผูกพัน ทางอารมณ์ระหว่างเด็กและผู้เลี้ยงดูหลัก จังหวัดร้อยเอ็ด

THE EFFECT OF DEVELOPMENTAL PROMOTION OF NORMAL DEVELOPMENT CHILDREN IN INFANT TO THE 5 YEARS OLD BY EAT- HUG - PLAY-TELLING STORY ON ATTACHMENT BETWEEN CHILDREN AND PRIMARY CAREGIVER, ROJET PROVINCE

อัมรา ชำรงทรัพย์, ผุสดี กุลสุวรรณ, รัตนา ศิวิสาร
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด

บทคัดย่อ

ความผูกพันทางอารมณ์ ระหว่างผู้ดูแลและเด็กเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก โดยพบว่า ระดับสติปัญญาและความสามารถในการอยู่ในสังคม มีความสัมพันธ์กับความผูกพันทางอารมณ์ที่มั่นคงระหว่างมารดา与孩子 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัยด้วยกิจกรรม กิน กอด เล่น เล่า ที่มีต่อความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กและผู้เลี้ยงดูหลักที่มารับบริการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบึงงาม อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุแรกเกิด - 5 ปี และผู้เลี้ยงดูหลักที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 36 คู่ เด็ก - ผู้เลี้ยงดูหลัก โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 18 คู่ กลุ่มควบคุม 18 คู่ โดยที่กลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรม กิน กอด เล่น เล่า ส่งเสริมความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กและผู้เลี้ยงดูหลัก จำนวน 3 ครั้ง ครั้งละ 90 นาที แต่ครั้งห่างกัน 1 สัปดาห์ รวม 5 กิจกรรม ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการดูแลด้วยรูปแบบที่มีอยู่เดิม โดยประเมินซ้ำ 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อจบโปรแกรมภายใน 2 สัปดาห์ และครั้งที่ 2 หลังจากจบโปรแกรมแล้ว 3 เดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ Independent t-test

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง 3 เดือน พบว่า กลุ่มทดลองมีระดับความผูกพันทางอารมณ์ สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จากผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าผู้เกี่ยวข้องควรนำกิจกรรม กิน กอด เล่น เล่าไปดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความผูกพันทางอารมณ์ในกลุ่มเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี และผู้เลี้ยงดูหลัก ขยายผลสู่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเลี้ยงดูเด็ก เช่น สมาชิกทุกคนในครอบครัว ครู และชุมชนทุกตำบล

คำสำคัญ: ความผูกพันทางอารมณ์ เด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี กิน กอด เล่น เล่า

Abstract

Attachment Between caregivers and children is important to the development of children. By the level of intelligence and Ability to live in society Relationship with stable emotional attachment. Between mother and child, this research is a semi-experimental experimental research. To study the effectiveness of promoting the development children in an infant to the 5 years old, with Eat –Hug – Play - Telling story on attachment between children and the primary caregiver At the Nong Phok health promotion hospital , nongphok district, Roi Et. The sample is infant at the 5 years old and the primary caregiver in 36 volunteers join the activity. The experimental group was divided into 18 experimental groups, 18 control groups. The experimental group participated in an Eat – Hug – Play - Telling story to promote the attachment between children and the primary caregiver, which are three times per 90 minutes, once a week, including five activities. The control group was controlled by the available forms, by re-evaluation for 2 times, the first time was evaluated at the end of the program within 2 weeks and the second time was evaluated after finished the program 3 months. Analyze data using independent t-test

The result has shown that promoting the development children in an infant to the 5 years old, with Eat –Hug – Play - Tellingstory effective the mean score of emotional commitment of the experimental group and the control group after three months of the experimant, the experiment group was higher and the control group was statistically significant ($p < .05$), This study should be used to stimulate emotional attachment between newborns and infants. - five years for developing and parenting involving in child-rearing, such as all family members, communities, teachers in every district of Nong Phok District and all districts in Roi-Et.

Keywords: Attachment, Infant to the 5 years old, Eat –hug – play-telling story

บทนำ

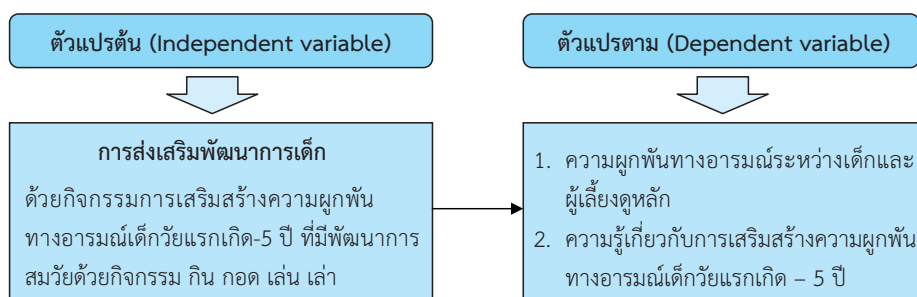
จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) มีเป้าหมายการพัฒนาให้คนไทยทุกคนมีคุณภาพเพิ่มขึ้นทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ประกอบกับรัฐบาลก็ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุข จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กตามกลุ่มวัยตั้งแต่เด็กปฐมวัย วัยเรียน และวัยรุ่น โดยมีจุดมุ่งหมายให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการให้มีพัฒนาการสมวัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 รวมทั้งการส่งเสริมไอคิว และอีคิว ในปี พ.ศ. 2551- พ.ศ. 2552 กรมสุขภาพจิต ร่วมกับกรมอนามัยได้พัฒนาเครื่องมือสำหรับการส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กพัฒนาการสมวัยอายุแรกเกิด - 5 ปี ผ่านกิจกรรมการกิน การกอด การเล่น และการเล่าที่ชื่อ 2ก2ล แต่อย่างไรก็ตาม คู่มือ 2ก2ล นี้ไม่ได้เน้นความรู้เรื่องการเลี้ยงดูที่เสริมสร้าง ความผูกพัน ทางอารมณ์ อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี

Katara K. W., Brittany L. M., Kathryn A. K. (2013) กล่าวว่าความผูกพันทางอารมณ์ (attachment) ระหว่างผู้ดูแลและเด็กเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก โดยพบว่าระดับสติปัญญา และความสามารถในการอยู่ในสังคมมีความสัมพันธ์กับความผูกพันทางอารมณ์ที่มั่นคง (secure attachment) ระหว่างมารดากับเด็กนอกจากนี้ Greenberg M. T., Speltz M. L., Deklyen M., Endriga M.G. (1991) ยังพบว่าเด็กทารกที่มีปัญหาการนอน การกิน มีปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว อารมณ์หงุดหงิด สัมพันธ์กับมารดาที่มีระดับ sensitivity ต่อท่าทางของทารกต่ำ มีระดับการสนับสนุนจากครอบครัวในระดับน้อย ในส่วนของตำบลบึงงามอำเภอหนองพอก ผลสำรวจพัฒนาการโดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

(DSPM) ปีงบประมาณ 2559 จำนวน 400 คน พบว่าเด็กที่มีพัฒนาการตามวัย จำนวน 340 คน คิดเป็นร้อยละ 85 สงสัยล่าช้า จำนวน 60 คน คิดเป็น ร้อยละ 15 การเจริญเติบโต น้ำหนัก ส่วนสูงสมส่วนตามวัย จำนวน 320 คน คิดเป็น ร้อยละ 80 และยังพบว่าเด็กจำนวน 336 คน คิดเป็นร้อยละ 84 อยู่กับผู้ดูแลที่เป็น ปู่ย่า ตายาย และญาติอื่นมากกว่าพ่อแม่ ซึ่งทำให้การดูแลในด้านต่างๆ เหล่านี้ อาจไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควร จึงเป็นที่มาของโครงการวิจัย เพื่อให้บิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดูหลักมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความผูกพันทางอารมณ์ และสามารถให้เลี้ยงดูบุตรหลานที่เหมาะสม จนเกิดความผูกพันทางอารมณ์ที่มั่นคง (Secure attachment) ระหว่างมารดา/ผู้ดูแลและบุตร/หลาน และส่งผลให้เด็กกลุ่มที่มีพัฒนาการปกติสามารถมีพัฒนาการด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาได้อย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัยด้วยกิจกรรมกิน กอด เล่น เล่าต่อความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กและผู้เลี้ยงดูหลัก ตำบลบึงงาม อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบผลของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัยด้วยกิจกรรมกิน กอด เล่น เล่าต่อความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กและผู้เลี้ยงดูหลัก ตำบลบึงงาม อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม กิน กอด เล่น เล่าต่อความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กและผู้เลี้ยงดูหลัก ตำบลบึงงาม อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐาน

ภายหลังการทดลองความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กและผู้เลี้ยงดูหลัก มากกว่าก่อนการทดลอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัย ด้วยกิจกรรม กิน กอด เล่น เล่า ที่มีผลต่อความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กและผู้เลี้ยงดูหลัก อันจะส่งผลให้เด็กเจริญเติบโต สุขภาพแข็งแรง มีพัฒนาการสมดุลงทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม มีความสามารถในการเรียนรู้ และเติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วิธีการศึกษา

การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัย ด้วยกิจกรรม กิน กอด เล่น เล่า ต่อความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กและผู้เลี้ยงดูหลัก โดยทำการวัดความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็ก ผู้เลี้ยงดูหลัก และระดับพัฒนาการของเด็ก ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ โดยกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรม กิน กอด เล่น เล่า ส่งเสริมความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กและผู้เลี้ยงดูหลัก จำนวน 3 ครั้ง ครั้งละ 90 นาที โดยแต่ละครั้งห่างกัน 1 สัปดาห์ รวม 5 กิจกรรม กับกลุ่มที่ได้รับการดูแลด้วยรูปแบบที่มีอยู่เดิม โดยประเมินซ้ำ 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อจบโปรแกรมภายใน 2 สัปดาห์ และครั้งที่ 2 หลังจากจบโปรแกรมแล้ว 3 เดือน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มได้รับการจับคู่ (Matched-Pair) ด้วยวิธีการจับคู่อายุเด็ก แล้วสุ่มใช้วิธีการจับฉลากเพื่อควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนแล้วจัดเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1. ประชากร ประชากรที่ใช้การศึกษาเป็นเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี ที่ได้รับการประเมินพัฒนาการด้วยเครื่องมือ DENVER II และมีพัฒนาการสมวัยในตำบลบึงงาม อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 340 คน

ผู้เลี้ยงดูหลัก เป็นบิดามารดาหรือญาติ ที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันกับเด็ก มีหน้าที่ดูแลโดยตรงอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเป็นเวลามากกว่า 6 เดือนขึ้นไป จำนวน 340 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี ทั้งชายและหญิง ที่ได้รับการประเมินพัฒนาการด้วยเครื่องมือ DENVER II และมีพัฒนาการสมวัยในตำบลบึงงาม อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด และผู้เลี้ยงดูหลักที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 36 คู่ โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 18 คู่ และกลุ่มควบคุม 18 คู่

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบประเมินพัฒนาการเด็ก DENVER II (Denver Developmental Screening Test) ฉบับภาษาไทย ซึ่งปรับปรุงจาก DDST แบบทดสอบพัฒนาการที่ใช้เปรียบเทียบความสามารถ ด้านต่างๆ กับเด็กปกติในวัยเดียวกันแบ่งการทดสอบเป็น 4 ด้าน 2) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและผู้ดูแลหลัก เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 8 ข้อ 3) แบบประเมินความผูกพันทางอารมณ์ของเด็กแรกเกิด - 5 ปี สำหรับผู้เลี้ยงดูหลักใช้ทดสอบก่อนและหลังการร่วมกิจกรรม จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 6 ระดับ และ 4) แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความผูกพันทางอารมณ์สำหรับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี ด้วยกิน กอด เล่น เล่า จำนวนเรื่องละ 3 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ

2. เครื่องมือดำเนินการทดลอง ได้แก่

1) คู่มือการเสริมสร้างความผูกพันทางอารมณ์สำหรับเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี ด้วยกิน กอด เล่น เล่า เนื้อหาในการจัดกิจกรรมแบ่งออกเป็น 5 กิจกรรม และ 2) คู่มือการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างความผูกพันทางอารมณ์สำหรับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี ด้วยกิน กอด เล่น เล่า โดยเนื้อหาคู่มือแบ่งออกเป็น 5 บท

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ แบบประเมินพัฒนาการเด็ก Denver II โดยเครื่องมือนี้มีความไวในการคัดกรอง (Sensitivity) 0.56-0.83 และความจำเพาะเจาะจง (Specificity) 0.43-0.80 คู่มือทั้ง 2 เล่ม มีค่า IOC ของแต่ละหัวข้ออยู่ในการเกณฑ์ดี

และแบบประเมินความผูกพันทางอารมณ์ฉบับภาษาไทย คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการแปล Kinship Center Attachment Questionnaire (KCAQ) เป็นภาษาไทยและแปลกลับ หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมิน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดย วิธี Cronbrach'Alpha เท่ากับ 0.682

4. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล แบบประเมินความผูกพันทางอารมณ์ของเด็กแรกเกิด - 5 ปี สำหรับผู้เลี้ยงดูหลัก เครื่องมือชุดนี้ยังไม่มีเกณฑ์ในการจำแนก และจัดกลุ่มระดับความผูกพันทางอารมณ์ แต่วิเคราะห์ค่าคะแนนโดยพิจารณาจากความมากน้อยของคะแนน ซึ่งยิ่งค่าคะแนนรวมมีค่ามากเท่าไรแนวโน้ม ของการมีปัญหาคความผูกพันทางอารมณ์มากขึ้นเท่านั้น

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ Independent t-test

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ก่อนดำเนินการวิจัย โครงร่างงานวิจัยได้รับการอนุมัติจาก คณะกรรมการจริยธรรมของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด เลขที่ 1/2559 ผู้วิจัยให้ข้อมูลการวิจัยและทำความเข้าใจเรื่องการเก็บข้อมูลของผู้เข้าร่วมวิจัยเป็นความลับ ข้อมูลที่บันทึกเสียงจะถูกถอดออกเมื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จสิ้น จึงให้ผู้เข้าร่วมวิจัยตัดสินใจลงนามในหนังสือยินยอม

ผลการศึกษา

ผู้เลี้ยงดูหลักส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความผูกพันทางอารมณ์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ก่อนการทดลอง หลังการทดลองเสร็จสิ้น 2 สัปดาห์ และหลังการทดลองเสร็จสิ้น 3 เดือน)

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		รวม	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
ความผูกพันทางอารมณ์						
- ก่อนการทดลอง	35.88	13.23	32.33	11.30	34.00	12.19
- หลังการทดลอง 2 สัปดาห์	22.94	14.14	25.44	12.56	24.19	13.24
- หลังการทดลอง 3 เดือน	10.06	7.87	24.19	6.19	13.61	8.08

83.33) อายุมากกว่า 41 ปี (ร้อยละ 55.55) ความสัมพันธ์กับเด็ก โดยเป็นมารดา (ร้อยละ 61.11) จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 33.33) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 77.77) ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 33.33) และรายได้อยู่ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท (ร้อยละ 66.67)

จากตารางที่ 1 พบว่า เด็กวัยแรกเกิด - 5 ปี กลุ่มทดลอง มีคะแนนความผูกพันทางอารมณ์ระยะหลังทดลอง 2 สัปดาห์และหลังการทดลองเสร็จสิ้น 3 เดือน โดยรวมลดลงอย่างเห็นได้ชัด แสดงถึงมีความผูกพันทางอารมณ์เพิ่มมากขึ้น กลุ่มควบคุมมีคะแนนความผูกพันทางอารมณ์ระยะหลังทดลอง 2 สัปดาห์ ลดลงอย่างเห็นได้ชัดและลดลงเล็กน้อยหลังการทดลองเสร็จสิ้น 3 เดือน แสดงถึงมีความผูกพันทางอารมณ์คงที่

จากตารางที่ 2 พบว่า หลังทดลอง 2 สัปดาห์ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของความผูกพันทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน แต่หลังการทดลองเสร็จสิ้น 3 เดือน พบว่า กลุ่มทดลองคะแนนเฉลี่ยความผูกพันทางอารมณ์ แตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value = 0.004) แสดงถึง ความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กและผู้เลี้ยงดูหลัก เพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

จากตารางที่ 3 พบว่า ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยความรู้ไม่แตกต่างกัน หลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความรู้เพิ่มมากขึ้นและมากกว่ากลุ่มควบคุม ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยความรู้คงที่ แสดงถึงหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีความรู้เพิ่มมากขึ้นและมากกว่ากลุ่มควบคุม

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

การทดลอง	กลุ่มทดลอง	n	M	S.D.	t-value	p-value
ก่อนการทดลอง	กลุ่มทดลอง	18	35.88	13.23	.842	.406
	กลุ่มควบคุม	18	32.33	11.30		
หลังการทดลอง 2 สัปดาห์	กลุ่มทดลอง	18	22.94	14.14	.561	.578
	กลุ่มควบคุม	18	25.44	12.56		
หลังการทดลอง 3 เดือน	กลุ่มทดลอง	18	10.06	7.87	3.121	.004*
	กลุ่มควบคุม	18	24.19	6.19		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การทดลอง	กลุ่มทดลอง	n	M	S.D.	t-value	p-value
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	กลุ่มทดลอง	18	10.47	3.13	.300	.766
	กลุ่มควบคุม	18	9.83	3.52		
หลังเข้าร่วมกิจกรรม	กลุ่มทดลอง	18	14.06	2.84	6.538	.001*
	กลุ่มควบคุม	18	9.94	3.28		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ความผูกพันทางอารมณ์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า หลังการทดลอง 3 เดือน กลุ่มทดลองมีคะแนนค่าเฉลี่ยของระดับความผูกพันทางอารมณ์สูงกว่ากลุ่มควบคุม ($p < .05$) สอดคล้องกับ Jantien และคณะ (2006) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับโปรแกรมที่ส่งเสริมความผูกพันทางอารมณ์ในเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมอายุ 1-3 ปี โดยโปรแกรมพัฒนาบนพื้นฐานของทฤษฎีความผูกพันทางอารมณ์ หลังจบโปรแกรมมารดาที่มีเจตคติที่ดีต่อการไวต่อปฏิกริยาของทารกและตอบสนองได้ดีขึ้น และเด็กมีปัญหาพฤติกรรมลดลงซึ่งเกิดจากการที่ผู้เลี้ยงดูหลัก นำกิจกรรม กิน กอด เล่น เล่า ไปปรับใช้ในกิจวัตรประจำวัน โดยจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กเพื่อเสริมสร้างความผูกพันทางอารมณ์ สอดคล้องกับศิริมาศ แก้วเจริญวงศ์ ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนภาคเหนือ พบว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อพัฒนาการทางภาษา และPatric และคณะ (2011) ที่ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ Early Child

development ในประเทศที่มีรายได้น้อยและรายได้ปานกลาง พบว่า พัฒนาการของเด็กปฐมวัยสามารถถูกส่งเสริมให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้นได้จาก early intervention และจะยิ่งได้ผลดีในโปรแกรมที่มีคุณภาพดี ประกอบด้วยการให้คำปรึกษาผู้ปกครอง การนำโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วม การมีอุปกรณ์การส่งเสริมพัฒนาการหรือสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กที่ดี ช่วยให้มารดามีความไวต่อปฏิกริยาของลูกได้ดีขึ้น มารดาและเด็กมีความผูกพันทางอารมณ์ที่มั่นคงมากขึ้น (Ellen และคณะ, 2011)

สรุปผล

1. การส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด – 5 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัยด้วยกิจกรรม กิน กอด เล่น เล่า ส่งผลให้ความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กและผู้เลี้ยงดูหลักเพิ่มมากขึ้น
2. ระดับความผูกพันทางอารมณ์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตามระยะเวลาการทดลอง พบว่า การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระดับความผูกพันทางอารมณ์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง หลังการทดลอง 2 สัปดาห์ มีคะแนนค่าเฉลี่ยของระดับ

ความผูกพันทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ส่วนหลังการทดลอง 3 เดือนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนค่าเฉลี่ยของระดับความผูกพันทางอารมณ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. กลุ่มที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด – 5 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัยด้วยกิจกรรม กิน กอด เล่น เล่า ต่อความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กและผู้เลี้ยงดูหลัก มีความรู้เพิ่มมากขึ้นและมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ รับการส่งเสริม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่า กิจกรรม กิน กอด เล่น เล่า ช่วยเสริมสร้างความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กวัยแรกเกิด – 5 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัยและผู้เลี้ยงดูหลักให้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาผลของกิจกรรม กิน กอด เล่น เล่า ต่อความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กเด็กวัยแรกเกิด – 5 ปี ที่มีพัฒนาการล่าช้าและผู้เลี้ยงดูหลัก

2. ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา

2.1. จากผลการศึกษาควรนำกิจกรรม กิน กอด เล่น เล่า เพื่อเสริมสร้างความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กวัยแรกเกิด – 5 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัยและผู้เลี้ยงดูหลัก ขยายผลสู่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเลี้ยงดูเด็ก เช่น สมาชิกทุกคนในครอบครัว ครู ชุมชน ในทุกตำบลของอำเภอหนองพอก และทุกอำเภอในจังหวัดร้อยเอ็ด

2.2. จากผลการศึกษาควรมีการนำกิจกรรม กิน กอด เล่น เล่า เพื่อเสริมสร้างความผูกพันทางอารมณ์บรรจุลงในโรงเรียนพ่อแม่

2.3. จากผลการศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่องค์ความรู้กิจกรรม กิน กอด เล่น เล่า เพื่อเสริมสร้างความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างเด็กและผู้เลี้ยงดู

เอกสารอ้างอิง

Ellen Moss, K D Comtois, C Cyr, G M Torabolsy, D St Laurent, et al. (2011). *Efficacy of a*

home-visiting intervention aimed at improving maternal sensitivity, child attachment and behavioral outcome for maltreated children : A randomized control trial . Dev Psychopatol. 23, pp. 195- 210.

Greenberg M. T., Speltz M. L., Deklyen M., Endriga M.G. (1991). Attachment security in preschool with and without externalizing behavior problem : A replication. *Development and Psychopathology, 3, pp. 413-30.*

Jantien V Z, Judi M, Marinus H, Van I J, marian J, et al. (2006). *Attachment based intervention for enhancing sensitive discipline in mother 1-3 year olds children at risk for externalizing behavior problem: A Randomized Controlled trial. J Consult Clin Psychol.74(6), pp. 994-1005.*

Katara K. W., Brittany L. M., Kathryn A. K. (2013). Mother –child attachment and cognitive performance in middle childhood: An examination of mediating mechanism. *Early Childhood Research Quarterly. 28, pp. 259-70.*

Patric I E, Lia C H Fernald, H Alderman et al. (2011). *Strategies for reducing inequalities and improving developmental outcomes for young children in low-income and middle income countries. Lancet. 378 (Oct.), pp.1339-53.*

Sirimas Kaewcharoenwong. (1998) State and problems in ordanizing language development enhancement activities for young children in private day care centers, The orthern region. Master Education (Early Childhood Educaion), Chulalongkorn Univercity